עב: המדיר פרק שביעי כתובות

בטווה ורד כנגד פניה. ר"מ פי' טווה ולד למר מדוס היא טווה שיפול על פניה מזהרוריתו וחכו עזות מלא ופרילות: [שיך לעיל] **ואלא** בחצר. פי' אפי' בלא קלתה נמי אין בה משום פרעת דאם שאל"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו שישובת תחת בעלה אמר אביי ואיתימא רב כהנא אמחצר לחצר ודרך מבוי: וטווה בשוק: אמר רב יהודה אמר שמואל בבמראה זרועותיה לבני אדם רב חסדא אמר אבימי בטווה גורד כנגד פניה: ומדברת עם כל אדם: אמר רב יהודה אמר שמואל במשחקת עם בחורים אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קאזילנא בתריה דרב עוקבא חזיתיה לההיא ערביא דהוה יתבה קא שדיא פילכה וטווה ורד כנגד פניה כיון דחזיתינן פסיקתיה לפילכה שדיתיה אמרה לי עולם הב לי פלך אמר בה רב עוקבא מילתא מאי אמר בה רבינא אמר טווה בשוק אמר בה רבנן אמרי מדברת עם כל אדם אמר בה: אבא שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו: אמר רב יהודה אמר שמואל במקללת [א] יולדיו בפני מולדיו [ב] וסימניך יאפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי אמר רבה דאמרה ליה ניכליה אריא לסבא באפי בריה: רבי טרפון אומר אף הקולנית: מאי קולנית אמר רב יהודה אמר שמואל במשמעת קולה על עסקי תשמיש במתניתא תנא במשמשת בחצר זו ונשמע קולה בחצר אחרת וניתנייה גבי מומין במתניתין אלא מחוורתא כדשנין מעיקרא: **מתני'** המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים ונמצאו עליה נדרים אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים תצא שלא בכתובה על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה מומין אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו בה מומין תצא שלא בכתובה לכל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים: **גמ'** ותנן נמי גבי קדושין כי האי גוונא הכא כתובות איצטריכא ליה תנא קדושין התם קדושין אצטריכא ליה תנא כתובות אטו כתובות התם קדושין אצטריכא ליה תנא כתובות אטו קדושין א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק בבאלו נדרים אמרו שלא תאכל בשר ושלא תשתה יין ושלא תתקשט בבגדי צבעונים תניא נמי הכי בבאלו נדרים אמרו דברים שיש בהן עינוי נפש שלא תאכל בשר ושלא תשתה יין ושלא תתקשט בבגדי צבעונין הוי בה רב פפא אהייא אילימא ארישא כיון דקא קפיד אפילו כל מילי אשי אמר לעולם ארישא ומידי דקפדי בה אינשי הוה קפידא מידי דלא קפדי בה אינשי לא הוי קפידא קפידא בה אינשי וכנסה סתם רב אמר צריכה הימנו גט ושמואל אמר אינה צריכה הימנו גט אמר אביי לא

בטווה ורד כנגד פניה. ר"מ פי' טווה ולד למר מדוס היא טווה שיפול על פניה מזהרוריתו וחכו עזות מלא ופרילות: [שיך לעיל] **ואלא** בחצר. פי' אפי' בלא קלתה נמי אין בה משום פרעת דאם שאל"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו שישובת תחת בעלה אמר אביי ואיתימא רב כהנא אמחצר לחצר ודרך מבוי: וטווה בשוק: אמר רב יהודה אמר שמואל בבמראה זרועותיה לבני אדם רב חסדא אמר אבימי בטווה גורד כנגד פניה: ומדברת עם כל אדם: אמר רב יהודה אמר שמואל במשחקת עם בחורים אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קאזילנא בתריה דרב עוקבא חזיתיה לההיא ערביא דהוה יתבה קא שדיא פילכה וטווה ורד כנגד פניה כיון דחזיתינן פסיקתיה לפילכה שדיתיה אמרה לי עולם הב לי פלך אמר בה רב עוקבא מילתא מאי אמר בה רבינא אמר טווה בשוק אמר בה רבנן אמרי מדברת עם כל אדם אמר בה: אבא שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו: אמר רב יהודה אמר שמואל במקללת [א] יולדיו בפני מולדיו [ב] וסימניך יאפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי אמר רבה דאמרה ליה ניכליה אריא לסבא באפי בריה: רבי טרפון אומר אף הקולנית: מאי קולנית אמר רב יהודה אמר שמואל במשמעת קולה על עסקי תשמיש במתניתא תנא במשמשת בחצר זו ונשמע קולה בחצר אחרת וניתנייה גבי מומין במתניתין אלא מחוורתא כדשנין מעיקרא: **מתני'** המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים ונמצאו עליה נדרים אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים תצא שלא בכתובה על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה מומין אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו בה מומין תצא שלא בכתובה לכל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים: **גמ'** ותנן נמי גבי קדושין כי האי גוונא הכא כתובות איצטריכא ליה תנא קדושין התם קדושין אצטריכא ליה תנא כתובות אטו כתובות התם קדושין אצטריכא ליה תנא כתובות אטו קדושין א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק בבאלו נדרים אמרו שלא תאכל בשר ושלא תשתה יין ושלא תתקשט בבגדי צבעונים תניא נמי הכי בבאלו נדרים אמרו דברים שיש בהן עינוי נפש שלא תאכל בשר ושלא תשתה יין ושלא תתקשט בבגדי צבעונין הוי בה רב פפא אהייא אילימא ארישא כיון דקא קפיד אפילו כל מילי אשי אמר לעולם ארישא ומידי דקפדי בה אינשי הוה קפידא מידי דלא קפדי בה אינשי לא הוי קפידא קפידא בה אינשי וכנסה סתם רב אמר צריכה הימנו גט ושמואל אמר אינה צריכה הימנו גט אמר אביי לא

קלתה שפיר דמי דת יהודית אפילו קלתה נמי אסור אמר רבי אסי אמר ר' יוחנן קלתה אין בה משום פרוע ראש הוי בה רבי זירא היכא אילימא בשוק דת יהודית היא ואלא בחצר אם כן לא הנחת בת לאברהם אבינו שישובת תחת בעלה אמר אביי ואיתימא רב כהנא אמחצר לחצר ודרך מבוי: וטווה בשוק: אמר רב יהודה אמר שמואל במראה זרועותיה לבני אדם רב חסדא אמר אבימי בטווה גורד כנגד פניה: ומדברת עם כל אדם: אמר רב יהודה אמר שמואל במשחקת עם בחורים אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קאזילנא בתריה דרב עוקבא חזיתיה לההיא ערביא דהוה יתבה קא שדיא פילכה וטווה ורד כנגד פניה כיון דחזיתינן פסיקתיה לפילכה שדיתיה אמרה לי עולם הב לי פלך אמר בה רב עוקבא מילתא מאי אמר בה רבינא אמר טווה בשוק אמר בה רבנן אמרי מדברת עם כל אדם אמר בה: אבא שאול אומר אף המקללת יולדיו בפניו: אמר רב יהודה אמר שמואל במקללת [א] יולדיו בפני מולדיו [ב] וסימניך יאפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי אמר רבה דאמרה ליה ניכליה אריא לסבא באפי בריה: רבי טרפון אומר אף הקולנית: מאי קולנית אמר רב יהודה אמר שמואל במשמעת קולה על עסקי תשמיש במתניתא תנא במשמשת בחצר זו ונשמע קולה בחצר אחרת וניתנייה גבי מומין במתניתין אלא מחוורתא כדשנין מעיקרא: **מתני'** המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים ונמצאו עליה נדרים אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים תצא שלא בכתובה על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה מומין אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו בה מומין תצא שלא בכתובה לכל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים: **גמ'** ותנן נמי גבי קדושין כי האי גוונא הכא כתובות איצטריכא ליה תנא קדושין התם קדושין אצטריכא ליה תנא כתובות אטו כתובות התם קדושין אצטריכא ליה תנא כתובות אטו קדושין א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק בבאלו נדרים אמרו שלא תאכל בשר ושלא תשתה יין ושלא תתקשט בבגדי צבעונים תניא נמי הכי בבאלו נדרים אמרו דברים שיש בהן עינוי נפש שלא תאכל בשר ושלא תשתה יין ושלא תתקשט בבגדי צבעונין הוי בה רב פפא אהייא אילימא ארישא כיון דקא קפיד אפילו כל מילי אשי אמר לעולם ארישא ומידי דקפדי בה אינשי הוה קפידא מידי דלא קפדי בה אינשי לא הוי קפידא קפידא בה אינשי וכנסה סתם רב אמר צריכה הימנו גט ושמואל אמר אינה צריכה הימנו גט אמר אביי לא

קלתה. סל שיש לו מלמטה בית קבול להולמו ברחשו ובית קיבול מלמעלה לתת בו פלך ופשמן: **הוי.** לשון מקשה: **מ"כ.** דבחצר יש בה משום פריעה: **ודרך מבוי.** דלא שכיחי רבים: **בטווה ורד כנגד פניה.** טווה בכפה על ירכה ומזוב מתרדל כנגד פניה של מטה: **שדיפיה.** הסליכתה: **במקללת יולדיו בפני מולדיו.** כלומר בפניו דמתני' לא תימא לפניו ממש אלא אפילו מקללת אביו של בעל בפני בנו של בעל: **וסימניך אפרים ומנשה וגו'.** ופסוק זה יהא לך סימן על משנתינו לזכור על ידו דבפניו דמתני' [לא תימא בפניו ממש אלא] בפני בנו קאמר והוי כאילו בפניו: **אפרים ומנשה וגו'.** בני בניו בבניו: **אמר רבה.** לפרושי מילתיה דר"י כגון דאמרה ניכליה אריא לסבא. תמיה: **באפי בריה.** בפני בנו של בעל אומרת כן: **על עסקי תשמיש.** כשמדבר עמה על עסקי עונה מריבה עמו ומשמעת לשכניו והוא בוש בדבר: **ונשמע קולה.** שתשמיש קשה לה ולועקת: **גבי מומין.** בשילהי פירקין (פ): **מתני' נכנסה סתם.** בגמ' מפרש לי קאי אריש אהך דקידשה על מנת לו מילתא באפי נפשה: **מומין הפוסלין בכהנים.** בכנכורות (פ) קתני להו: **גמ' כי האי גוונא.** משנה זו שניה בקדושין בפרק האיש מקדש ומאי שנא דסתמה רבי תרי זימני: **הכא.** דמכלתין דהכא בכתובות קאי אילטריך ליה למיתניא מעוס כתובות דלקתני סיפא תנא שלא בכתובה: **תנא קדושין.** ריש דמתניתין אינה מקודשת: **אטו כתובות.** אילי דנקטה מעוס כתובות: **שלא תאכל בשר.** דהוי עיניו נפש ומתגנה עליו: **אריפא.** לאתני בהדה: **אסיפא.** וקסבר סיפא דמתני' מילתא באפי נפשה וקידשה סתם וכנסה סתם קאמר: **קידשה על תנאי.** שאין עליה נדרים:

מתני' המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים ונמצאו עליה נדרים אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו בה מומין ונמצאו בה מומין אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו בה מומין תצא שלא בכתובה לכל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים: **גמ'** ותנן נמי גבי קדושין כי האי גוונא הכא כתובות איצטריכא ליה תנא קדושין התם קדושין אצטריכא ליה תנא כתובות אטו כתובות התם קדושין אצטריכא ליה תנא כתובות אטו קדושין א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק בבאלו נדרים אמרו שלא תאכל בשר ושלא תשתה יין ושלא תתקשט בבגדי צבעונים תניא נמי הכי בבאלו נדרים אמרו דברים שיש בהן עינוי נפש שלא תאכל בשר ושלא תשתה יין ושלא תתקשט בבגדי צבעונין הוי בה רב פפא אהייא אילימא ארישא כיון דקא קפיד אפילו כל מילי אשי אמר לעולם ארישא ומידי דקפדי בה אינשי הוה קפידא מידי דלא קפדי בה אינשי לא הוי קפידא קפידא בה אינשי וכנסה סתם רב אמר צריכה הימנו גט ושמואל אמר אינה צריכה הימנו גט אמר אביי לא

ומידי דקפדי אינשי הוי קפידא. נראה דהיינו כשהתנה סתם על מנת שאין עליה נדרים ולא פי' אחה נדר דהתם קאמר רב אשי דלא קפדי אינשי לא הוי קפידא קפידא אבל אם פירש בהדיא ע"מ שאין עליך נדר זה ודאי יכול להמנות בכל נדרים אפי' לא קפדי בהו אינשי:

מסורת הש"ס

א) [ניסין פט.]. ב) ס"פ רבה. ג) קדושין ב.. ד) שם. ה) אנו בקדושין דנדרים שם בהם עינוי נפש אריי כל"ל. ו) [תוספתא פ"ז]. ז) [עמות קי.. ח) [דף עה.]. ט) [דף מב.].

תורה אור השלם

1. ואתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי: בראשית מח ה

הגהות הגר"א

[א] גמ' יולדיו בפני מולדיו. ל"ל יולדיו בפני מולדיו: [ב] שם וסימניך אפרים כו'. נ"ב גי' הריטב"ם ורש"ש שנאמר ומולדתן אשר הולדת מי' (ועמ"ש רבינו בחיי"ם סימן קע"ו ס"ק י"ג):

מוסף רש"י

בנסה סתם ונמצאו עליה נדרים תצא שלא בכתובה. דאמר לי אפסי נאסה נדרניא, אבל ניעא בעיא מדבריהם מספיקא מין דלא פרש דלמא דעתיה נמי מדבריהם (קדושין נ.). **תנא קדושין.** המקדש אינה מקודשת, אטו בתובות. דבעי למיתני כסיפא כנסה סתם תנא בלא כתובה (שם). **תנא כתובות אטו קדושין.** תנא דין כתובה אטו דין קדושין (שם). קידשה על תנאי. שאין עליה נדרים או מומין, ונכנסה סתם. ואחר כך נמצאו עליה נדרים, רב אמר צריכה הימנו גט. דעיקר לפי קדושין הוא, דידע היה שאין קידושין בראשונים כלום (יבמות קי.).

תוספות רי"ד (המשך)

בכהנים פוסלין בנשים. ותנן נמי גבי קדושין כה"ג הכא כתובה איצטריך ליה תנא קדושין אטו כתובה והתם קדושין איצטריך ליה תנא כתובה אטו קדושין פי' רישא מיירי בקדושין וסיפא בכתובה: אר"י משום ר"ש בן יהוצדק באלו נדרים אמרו שלא תאכל בשר ולא תשתה יין ולא תתקשט בבגדי צבעונין ותנ"ה באלו נדרים. הוי בה ר"פ אהייא אילימא אריש כיון דקא קפיד אפילו כל מילי נמי פי' כיון דקפיד ואתני בהדה ע"מ שאין עליה נדרים אפילו שאר נדרים אם ימצאו עליה אינה מקודשת אלא אסיפא פי' דתני כנסה סתם וקסבר ר"פ דסיפא דמילתא באפי נפשה היא וקדשה סתם אבל כנסה סתם קאמר וכיון דקדשה וכנסה סתם דוקא בג' נדרים קפיד ותצא שלא בכתובה אבל בשאר נדרים א"י להוציאה שלא בכתובה (ע"א) [רב אשי אמר] לעולם אריש ומידי דקפדי אינשי הוי קפידא קפידא מידי דלא קפדי ביה אינשי לא הוי קפידא

קפיד אע"פ שהתנה עמה אנן סהדי דלא (קפידא אלא ממון) [קפיד אלא במאי דקפדי אינשי ר"ש בסיפא דלא קפיד אלא אמאן דקפדי אינשי והלכך אע"פ שהתנה עמה שאין עליה נדרים י"ל כתובה וכעיא גיטא ור"י ז"ל כ' דבעיא גיטא ואין לה כתובה ואינו ל"ל דכיון דאמריגן דאתי לא אתני אלא על הני אפילו כתובה נמי יש לה הה"ל כרב אשי. איתמר קדשה על תנאי וכנסה סתם רב אמר צריכה ממנו גט ושמואל אמר א"צ הימנו גט שכל הבועל ע"ד תנאו הראשון הוא בועל

ז) הרשות בידו דומיא דסוטה שאם רוצה למחול על קנין סודם סתירה הרשות בידו) ירושלמי נשים שאמרו חכמים יוצאין בלא כתובה צריכות התראה ואם לא התרה בהן יוציא ויתן כתובה ולא מנה ומאתים אלא אפילו כ' אלף זוז מאבדת הכל ונושלת בלאותיי שבפני ויוצאות: **מתני'** המקדש את האשה ע"מ שאין עליה נדרים ונמצאו עליה נדרים כ) תצא שלא בכתובה ע"מ שאין בה מומין ונמצאו עליה מומין אינה מקודשת כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים ונמצלתו עליה נדרים תצא שלא בכתובה.

עין משפט נר מצוה

כג א ב ג ד ה ו ז מיי' פכ"ד מהל' אישות הלכה יג טור שו"ע אה"ע סי' קטו סעיף ד:
כד ח מיי' פ"ז מהל' אישות עשין מח טוש"ע שם סי' לט סעי' ח:
כה ט מיי' פכ"ה שם הלכה ח סמג שם טוש"ע שם סימן קח סעיף ג:
כו י מיי' פ"ז שם הל' ז סמג שם טוש"ע שם סימן לט סעיף ג:
כז כ מיי' פכ"ה שם הל' ג סמג שם טוש"ע שם סימן קח סעיף ד:
כח ל מיי' פ"ז שם הלכה ז סמג שם טוש"ע שם סימן לט סעיף ד:
כט מ מיי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף ח:
ל נ מיי' שם הלכה כג וסמג שם טוש"ע שם סימן לח סעיף לא [ובכ"ל אלפס עוד בקדושין פ"ב דף רכט.]:

תוספות רי"ד

הוא לאשה לצאת בפריעת הראש. אר"י א"ש דאורייתא קלתה על דאשה שפיר דמי דת יהודית בקלתה נמי אסור. אר"א אר"י קלתה אין בה משום פריעת הראש הוי בה ר"ו היכא אילימא בשוק דת יהודית הוא אלא בחצר א"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו שישבת תחת בעלה אמר אבי' ואיתימא ר"כ מחצר לחצר דרך מבוי פי' מבוי דלא שכיח אר"י א"ש במגלה זרועותיה לבני אדם ר"ח אמר אבימי בטווה ויורד כנגד פניה פי' החוט יורד כנגד פניה של מטה והוא פריצות לעשות כן בפני בני אדם: ומדברת עם כל אדם אר"י א"ש בשחקת עם הבחורים. והמקללת יולדיו בפניו אר"י א"ש במקללת יולדיו בפני מולדיו ה"ד א"ר נבלי' אר"י לסבא באפי בריי' פי' יולדיו קורא הזקן דהיינו המיה ומקללתו בפני בן בעלה כדכתיב ומולדתך אשר הולדת אחריהם פי' כולי האי דייק שמואל מדקתני יולדיו דאי בפניו אבעל קאי הול"ל במקללת אביו בפניו אמאי תני יולדיו דמשמע זקנו א"ר האי בפניו לא אבעל קאי [אלא] שקללה אבי הבעל שילדו בפני בנו של בעל שאבי הבעל הוא זקנו וכ"ש אם קללתו בפני הבעל שיוציא: ר"ש אומר אף הקולנית איזהו קולנית אר"י א"ש במשמעת קולה על עסקי תשמיש פי' מסרבת בו ואינה מתרצה להזקק לו. גרסי' בסוטה בפ' ארוסה איבעיא להו ערבות על דת צריכה התראה להפסידה כתובה או לא אר"ח מסורא ת"ש ואלו שב"ד מתנין להן מי שנתחרש בעלה או שנשתטה או שהיה חבוש בבית האסורים ולא להשקותה אמרו אלא לפוסלה מכתובתה ש"מ צריכה התראה להפסיד כתובתה ש"מ. (והרב אומר שאם התרה בה ועכבה על התראתו ורוצה למחול לה בעלה ולקיימה

מ) לכאורה ל"ע הא דין זה כולא לעיל ולא לפיסיטא נטוטה (כ"ה) ולאלי דטוטתו כיון דקיי"ל גבי קינוי דיסל למחול ה"ה קמ. מ"מ. כ) ל"ל אינה מקודשת כנסה סתם ונמצלתו עליה נדרים תצא שלא בכתובה.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com